

S-a apreciat - cu o notă de evidentă exagerare - că Regele ar fi fost permanent influențat în adoptarea celor mai importante decizii politice de persoanele din anturajul său. Este adevărat că a existat o strânsă colaborare cu Ionel Brătianu, bazată pe afinități în planul democratizării societății românești. De asemenea, în momentele dificile, când prudența și tactul trebuiau să caracterizeze orice declarație oficială, Suveranul a solicitat concursul reginei Maria. Nu de puține ori, aceasta a susținut cu ardoare și perseverență revendicările naționale în corespondența particulară cu regele Angliei și țarul Nicolae al II-lea, verii săi primari⁹.

Regele Ferdinand, incredințat de justetea cauzei naționale, avea să declare cu fermitate în Consiliul de Coroană de la Cotroceni (14 / 27 august 1914) că: „*Dinastia va urma soarta țării; învingătoare cu ea sau învinsă cu ea*”¹⁰. Hotărârea de a intra în război alături de Antantă și împotriva țării natale i-a impus enorme sacrificii personale, punând mai presus de toate *sentimentul datoriei*. Impresionat de entuziasmul cu care a fost salutată pe străzile Capitalei decizia Suveranului, Vasile Th. Cancicov nota: „...*Regele a jucat o mare carte, ori Mare Român și Rege al României Mari, ori fără Tronul României și șters din cartea neamului Hohenzollern. Înfrângerea României va fi și dezastrul lui*”¹¹.

În urma acțiunii lui Ferdinand I, familia de la Sigmaringen nu l-a mai recunoscut ca membru al Casei de Hohenzollern. Fratele său îl consideră trădător al neamului și al armelor, iar împăratul Wilhelm al II-lea îi retrace decorațiile acordate¹². La rândul lor, cercurile politice de la Budapesta își manifestă deschis indignarea față de „*perfidia*” Regelui, care a indus în eroare „*toți factorii diplomatici și militari*”

⁹ Maria, Regina României, *op. cit.*, vol. III, p. 26 și urm.

¹⁰ Ion Gh. Duca, *op. cit.*, vol. II, Editura Helicon, Timișoara, 1993, p. 167; Alexandru Marghiloman, *Note politice*, vol. II, Editura Machiavelli, București, 1994, p. 12.

¹¹ Vasile Th. Cancicov, *Impresii și păreri personale din timpul războiului României. Jurnalul zilnic. 13 august 1916 - 31 decembrie 1918*, vol. I, București, 1921, p. 34.

¹² Sterie Diamandi, *Galeria oamenilor politici*, Editura Gesa, f. I, 1991, p. 16.

care aparțin sistemului nostru de aliați”¹³.

În calitate de șef al Armatei, Ferdinand I a suportat cu stoicism privațiunile războiului, a împărțit alături de trupele române atât bucuriile cât și înfrângerile din prima parte a campaniei, întocmind un lung memoriu către Secretarul de Stat american, corespondentul ziarului „*Times*” evidenția atitudinea loială a Suveranilor și credința neclintită în victoria Aliaiților, cu toate că transporturile de armament întârziu să apară, iar cooperarea cu trupele rusești pe frontul dobrogean era aproape inexistentă¹⁴.

Împrejurările nefaste impuneau Familiei regale, guvernului, Parlamentului să părăsească Bucureștii la sfârșitul lunii noiembrie 1916 și să se stabilească la Iași, asigurând în continuare existența Statului românesc. Retragerea trupelor române - ruse (peste 1 milion de oameni), exodul populației civile, lipsa alimentelor, condițiile climatice deosebit de aspre, epidemia de tifos exantematic sunt doar câteva din aspectele care înfățișează dramatismul situației din Moldova. „*În mijlocul nenorocirilor războiului - notează Ion Gh. Duca - Regele a fost admirabil. A înfruntat înfrângerile, nedreptățile, umilințele cu o tărie sufletească neobișnuită*”¹⁵. Fără a regreta pasul făcut, Suveranul a căutat să încurajeze permanent trupele române, așa cum o dovedesc numeroasele inspecții de pe front. Cu un devotament ce a stârnit admirație, regina Maria s-a consacrat operelor de asistență și caritate, vizitând aproape zilnic spitalele cu răniți¹⁶.

Organizarea rezistenței din Moldova, cu sprijinul Misiunii Militare franceze, impunea o mai eficientă cooperare cu trupele rusești. Pentru a surmonta dificultățile practice ale concretizării acestui proiect s-a avut în vedere necesitatea unei călătorii a reginei Maria la St. Petersburg, precum și o eventuală căsătorie a principelui Carol cu Marea Ducesă Olga, fiica Țarului¹⁷. Misiunea a fost

¹³ 1918 la Români, vol. II, doc. nr. 252, p. 836.

¹⁴ *Ibidem*, doc. nr. 298, p. 980 - 997.

¹⁵ Ion Gh. Duca, *op. cit.*, vol. I, p. 138.

¹⁶ Vezi în acest sens articolele din ziarul „*Mișcarea*”, Iași, an XI, 1917, numerele 15, 55, 75, 79, 80, 86, 159, 180, 207.

¹⁷ Maria, Regina României, *op. cit.*, vol. III, p. 128 - 129.